

Amikor nincs kár, mégis fizetni kell – új kúriai iránymutatás az uniós támogatásoknál

Az uniós források felhasználása körüli jogvitákban régóta visszatérő kérdés, hogy mikor beszélhetünk valódi problémáról: csak akkor, ha tényleges pénzügyi kár keletkezik, vagy már az is elég, ha valami „nincs teljesen rendben” a szabályok betartásával. A BH2026.56 erre a dilemmára ad egyértelmű és a vállalatok szempontjából nem feltétlenül megnyugtató választ: a szabálytalanság megállapításához és a pénzügyi következmények alkalmazásához nem szükséges kimutatható kár.

A döntés lényege röviden az, hogy ha egy támogatott projekt során a kedvezményezett megsérti az uniós vagy a hazai szabályokat, illetve a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségeit, és ez akár csak potenciálisan is érinti a közpénzek felhasználását, akkor már megvalósulhat a szabálytalanság. Ez azt jelenti, hogy a hangsúly nem azon van, hogy ténylegesen elveszett-e pénz, hanem azon, hogy a szabályszegés alkalmas volt-e arra, hogy indokolatlan költséget okozzon az uniós vagy a magyar költségvetésnek.

A Kúria külön kiemeli, hogy a pénzügyi érdeksérelem fogalma kifejezetten tág. Nem kell konkrét, számszerűsíthető veszteséget bizonyítani. Már az is elegendő, ha egy projekt finanszírozása a szabályok megsértése miatt indokolatlan költséget jelenthetett az Európai Unió költségvetése számára. Másképp fogalmazva: ha egy kiadás nem felel meg a jogszabályoknak vagy a támogatási feltételeknek, akkor az „nem jogos”, és ez önmagában megalapozhatja a pénzügyi korrekciót.

Ez a megközelítés alapvetően változtatja meg a vállalati gondolkodást az uniós támogatásokkal kapcsolatban. A korábbi, gyakran hangoztatott érv – miszerint „nem történt kár, tehát nincs probléma” – a gyakorlatban elveszíti jelentőségét. A hatóságoknak ugyanis nem kell bizonyítaniuk, hogy a szabálytalanság konkrét pénzügyi veszteséget okozott. Elég azt igazolni, hogy a szabályok megsértése miatt a költségvetés indokolatlanul terhelődhetett volna.

A döntés következménye az is, hogy várhatóan gyakoribbá válnak a pénzügyi korrekciók. Ezek sok esetben nem egyedi kárszámításon alapulnak, hanem előre meghatározott százalékok szerint kerülnek megállapításra. Egy közbeszerzési hiba, egy nem megfelelő dokumentáció vagy egy szerződéses kötelezettség elmulasztása így akkor is komoly visszafizetési kötelezettséget eredményezhet, ha a projekt egyébként sikeres volt, és tényleges pénzügyi veszteség nem mutatható ki.

A vállalkozások számára ebből az következik, hogy az uniós projektek kezelése során a jogszerű működés nem pusztán formai követelmény, hanem közvetlen pénzügyi kockázati tényező. A hangsúly egyértelműen az előzetes megfelelésen van. A közbeszerzési eljárások, a költségelszámolás, a szerződéses kötelezettségek teljesítése és a dokumentáció mind olyan területek, ahol a legkisebb eltérés is később jelentős következményekkel járhat.

Különösen felértékelődik a belső kontrollok és az átlátható működés szerepe. Azok a vállalatok, amelyek képesek pontosan dokumentálni döntéseiket és folyamataikat, lényegesen jobb helyzetben vannak egy esetleges ellenőrzés vagy jogvita során. Nemcsak az számít, hogy a projekt ténylegesen rendben zajlott-e, hanem az is, hogy ez utólag bizonyítható-e.

KOVÁCS RÉTI SZEGHEŐ
ÜGYVÉDI IRODA

A BH2026.56 egyértelmű üzenete, hogy az uniós támogatások világában a kockázat nem ott kezdődik, amikor a kár bekövetkezik, hanem már ott, ahol a szabályoktól való eltérés lehetősége megjelenik. A vállalatok számára ez azt jelenti, hogy a megfelelés nem adminisztratív teher, hanem a pénzügyi biztonság egyik legfontosabb eszköze.